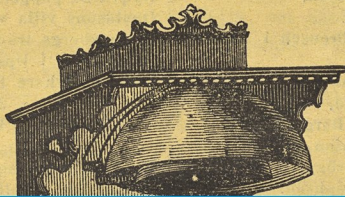

Medaille Moskwa 1872.

PATENTERADE
LUFFTRYCKS-RINGVERK,
ELLER
LUFT-TELEGRAFER,
(UTAN ELECTRICITET)
FÖR RINGLEDNINGAR INOM HUS
(Grefve Sparres system)

Ur KB:s samlingar

Digitaliserad år 2016

National Library
of Sweden

Fabrik: Norra Långportsgatan 28.

Contor: Drottninggatan 54.

Magasiner: Drottninggatan 52.

Fredsgatan 13.

Westerlånggatan 65.

Filial-försäljning: Göteborg, Östra Hamngatan 28.

Filial-Contor i Paris: Boulevard Magenta 93.

Agenturer i Christiania, Berlin, St Petersburg,

Helsingfors & Åbo.

Vi uppräknå nedan några af de ställen hwarest vi redan uppsatt Lufttrycks-ringverk:

Kongl. Slottet i Stockholm.
H. K. H. Arfprinsens palats.
Hos H. M. Enkedrottningen.
Kongl. Slottet å Ulriksdal.
Riddarhuset.
Kongl. Sjöförsvars-departementet.
Riksdagshuset.
Stadsfullmäktiges lokaler.
Drätselnämndens lokaler.
Öfverståthållare-embetets lokaler.
Kongl. Poliskammaren.
Jernvägs-Centralstationen.
Riksbanken.
Skandinaviska Kredit-aktiebolaget.
Apoteket Lejonet.
" Kronan.
" Ugglan.
" Gripen.
Reimersholms klädesfabrik.
Petersénska huset.
L. J. Hierta.
P. A. Norstedt & Söner.
Aftonbladets redaktionsbyrå.
Källaren Bacchi Vapen.
Herr Grossh. N. G. Sörensen i Fersiska huset.
" Grossh. J. E. Francke.
" Friherre Adelsvärd.
" Öfverintendenten Berg.
" Grossh. P. Wikström j:r.
" Öfverste C. H. Krüger.
" Grossh. Gust. Josephson.
" Ingeniör P. A. Frestadius.
" Doktor Th. Schagerström.
" " K. Kjerner.
" Grossh. Gust. Johnson.
" " F. W. Frögren.
" " J. H. Hirsch.
" Klädesfabrikör R. W. Ramstedt.
" M. U. Lind & C:o.
" R. Lamm.
" Auditör C. Edelstam.
" Hofskräddare F. Kæding.
" Juvelerare L. Larson.
" Tobaksh. L. G. Tjäder.
" Grefve Hamilton.
" Musikhandlare N. Elkan.
" Baron G. G. B:son Oxenstierna.
" Julius Slöör.
" Grossh. H. Labatt.

Herr Possessionaten N. Thunborg.
" Svanström & C:o
" Grefve Posse.
" Notarien J. Sebardt.
" Tandläkare Conr. Förberg.
" Grossh. J. G. Bobergh.
" Grossh. J. F. Rossander.
" " A. Bachér.
" Fabrikör J. F. Ögren.
" Stadsmåklare Flodman.
" Kapten Belfrage.
" Löjtnant V. Selander.
" Utrikes Statsministern Grefve Platen,
på Kulla Gunnarstorp.
" Grefve G. Wachtmeister, Hildesborg.
Lithografiska aktiebolaget i Norrköping.
Helsingborgs—Eslöfs jernvägsbyrå.
Frövi—Ludvika jernväg.
W. Stanly, Esq:re, Lindesberg.
Åbo jernmanufaktur-aktiebolag.
Ehrenlunds hotell-byggnad i Gefle.
Borgholms Hotell.
Nyqvarns pappersbruk.
Davidsons villa vid Södertelje.
Lorentzbergs trädgård, Göteborg.
»Vauxhall» i Upsala.
Herr Apotekare Holmberg, Norrköping.
" " Justelius, Östersund.
" " Wännerdahl & Wiberg,
Gefle.
H. A. Milne, Esq:er, Wirums bruk.
J. Edgrens tapetfabrik, Jönköping.
Herr Brukspatron Tillberg, Storebro bruk.
" " W. G. Rettig.
" Kapten G. Blix, Eskilstuna.
" Godseg. A. Grevesmüll, Norrtuna.
" " Grefve Cronhjelm, Näsby.
" Bruksp. A. v. Stockenström, Åkers
bruk.
" Bruksp. C. Th. Bohnstedt, Rinkesta.
Åmmebergs zinkgrufvor.
Herr Godsegaren A. von Weyke, Mölnbo.
" Brukspatron F. Bergendahl, Horndals
bruk.
" " A. Hård af Segerstad,
Helsingfors.
" Godsegaren C. F. af Geyerstam,
Ribbingfors.
" Konsul A. Palander, Karlskrona.
" Doktor E. Leyer, Wisby.

Det är nogsammt bekant, hurusom behovet att, på möjligaste korta tid sända underrättelser till aflägsna orter och meddela sig med aflägset boende personer, uppväckte hågen att för detta ändamål uppfinna anstalter af mångahanda slag och inrätta dem så, att de bäst motsvarade sitt syfte.

De första och enklaste uppfinningarne af detta slag voro de optiska telegraferne.

Genom uppfinningen af jernvägarne blef den materiella förbindelsen mycket hastigare och de "Optiska telegraferne" fingo i den allmänna rörelsen en vidsträckt användning; de voro oumbärliga för jernvägsrörelsen. — Men, de ledo af en hufvudsaklig brist: deras användande berodde nemligen af dagsljuset och luftens klarhet; — deras meddelanden gingo också mycket för långsamt för längre meningar.

Nödvändigheten fordrade derföre ett snabbare och mera praktiskt medel. Man erhöll detta genom den sedan lång tid bekanta början till elektriska telegraferingen. Hvilken både andlig och lekamlig intelligens, som behöfts för att bringa denna till den fullkomning, som den i vår tid innehar, låter sig näppeligen beskrifvas.

Vid den grad af fullkomning som den elektriska telegraferen sålunda nått, var det ganska naturligt, att man äfven försökte införa den uti privata lifvet — i hemmen. Huru väl den än lämpar sig derför, så eger den dock, isynnerhet för inskränkt hushållsbruk, under vissa omständigheter många brister, som kunna blifva högst obehagliga och störande.

Den elektriska ström, hvilken, som bekant, åstadkommes genom ett batteri, kan genom luftens och andra omständigheters inflytande lätt hämmas, hvarigenom signaleringssystemet för ögonblicket afbrytes.

Man tänke sig ett område inneslutande flera byggnader, inom hvilket finnes ett elektriskt signaleringssystem. Brister en hufvudtråd, uttorkar ett galvaniskt element, blir på ett eller annat ställe den galvaniska ledningen försvårad, eller hämmad, så blir derigenom hela signaleringssystemet stördt, om ej genast någon, med tillräcklig kunskap i fysik och mekanisk färdighet, är till hands, för att undanrödja felen (hvilka ofta nog äro *svåra att finna*) och sätta det hela åter i gång. Men i det privata lifvet har detta sina stora svårigheter och det är ej en hvar förbehållet att kunna iordninghålla de *ganska ömtåliga och förändrliga* galvaniska apparaterna.

Dessa svårigheter voro den hufvudsakliga anledningen, att de *elektriska huselegraferne* kommo i misskredit och att man återgick till den vanliga, mekaniska, klocksträngen.

Men, tiden står ej stilla! Efter många ihärdiga försök lyckades det äntligen greve P. A. Sparre, att bjuda europa på en ersättning för de elektriska hustelegraferna. För kortare afstånd af 20—2,000 fot behöfves icke den blixtsnabba elektricitet, hvilken i koppartråd går 64,000 mil i sekunden, utan man kan nöja sig med en kraft af långsammare verkan, lika så beqväm, men desto säkrare, och utförande allt hvad man deraf kan önska.

Denna kraft är den oss omgifvande luften!

Utöfvas på en del af luften en tryckning, så fortplantar sig denna i fria rymden, medelst luftens elektricitet, på en sekund, till ett afstånd af 1024 pariser-fot.

På denna princip för lufttrycket vid det ställe, der signalen gifves, hvilat systemet för lufttelegraferingen.

Inrättningen af densamma är, alltigenom, enkel och består deri: att den i ledningsrör af ringa genomskärning befintliga luften, genom direkt eller indirekt tryckning på en kautschuksblåsa, rör sig framåt och derigenom sätter i verksambhet en mekanisk apparat som gifver den önskade signalen.

Man har allt sedan uppfinningen af lufttelegraferingen, som i början äfven var ganska ofullständig, på skilda håll gjort ofärliga bemödanden att fullkomna densamma. Äfven vi ha egnat vårt synnerliga intresse åt denna uppfinning, och efter många försök har det på sednaste tiden lyckats oss att, **genom en förbättring i konstruktionen**, bringa lufttelegraferingen till största fullkomning, hvarföre vi numera med skäl kunna rekommendera densamma till allmänt bruk, såsom varande högst praktisk.

Våra lufttrycks-ringverk (lufttelegrafer) hafva, utom de redan antydda fördelarne, för korta afstånd jemväl det företrädet, gentemot de elektriska, att dess inrättning är enklare och *varaktigare*, att den icke så lätt råkar i oordning, och, hvad som särskildt förtjenar uppmärksammas är, att, då en del af ledningen kanske, genom ovarsam behandling, för ögonblicket blir obrukbar, detta *ej har det ringaste inflytande* på systemets öfriga delar; skadan kan dessutom genast, eller inom kort tid, repareras, och det behöfves väl knappt nämnas, att härigenom luft-ringledningarne blifva de beqvämaste och tillförlitligaste meddelningssätt, icke blott för privata hus, utan också särskildt för fabriker och öfverhufvud taget för alla större etablissementer — likasom äfven för grufvor, ångbåtar, vagnar m. m.

Ledningarne af våra apparater kunna ske från en våning till en annan, från husporten till våningarne, från ett hus till ett annat, öfver gården, från fabrikantens pulpet till verkmästaren i fabriken, från husbondens rum till kusken i stallet; och fästa vi särskildt vigten vid, att egendomsegare, som å landet bo isolerad, vid faror, i hast och omärkbart kunna sammankalla alla sina tjenare.

Å våra lufttrycks-ringverk eller luft-telegrafer, hvilka vid flera expositioner, såsom i Stockholm 1866, Paris 1867 och Moskwa 1872, vunnit priser, inneha vi här i riket patent och är hvarje apparat försedd med vårt patentmärke och nummer.

Slutligen få vi anmärka, att i våra etablissementer, likasom uti landsorten hos våra dervarande kommissionärer, apparater finnas i verksamhet till påseende och att vi gerna meddela alla upplysningar som önskas. Kostnadsförslag uppgöras gratis.

Vid ledningar i landsorten bifoga vi beställningen prospekt öfver sättet att sjelf uppsätta desamma.

Vid större ledningar, inom Stockholm, åtaga vi oss, om så aftalas, flerårig garanti.

Beträffande luft-telegrafens fördelar kunna vi hänvisa till en mängd såväl offentliga byggnader som privathus i Stockholm, äfvensom i landsorten, hvarest dylika blifvit uppsatta och redan länge varit i verksamhet.

Stockholm i Januari 1873.

Kuntze & Co,

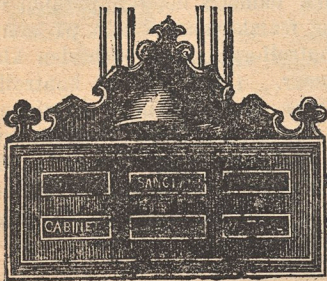
Fabrik & Lager af Gummi- & Guttapercha-varor
samt Lufttrycks-ringledningar.

PRISKURANT

öfver

och Användbarheten af våra apparater.

**N:o 1. Vänings- eller Klaff-apparat med väckareslag,
af betydande verkan.**

Dessa klaff-apparater äro högst användbara för att kalla betjeningen till olika rum. I hvarje rum befinnes dertill en enkel tryckare, hvars ledning för till apparaten och som står i förbindelse med den klaff, hvilken är försedd med det afsedda rummets beteckning, såsom sängkammare, kabinett, matsal, salong etc. Så snart contact-knap-

pen i ett rum nedtryckes, ljuder klockan, och på samma gång framspringer den klaff, som betecknar rummet hvarifrån kallelsen kommit.

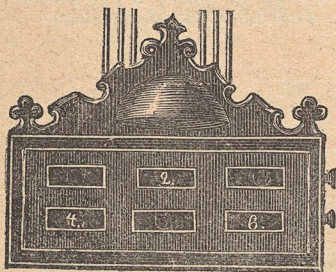
Samma apparat kan äfven på klaffarne hafva personers namn m. m. Verkan deraf kan beräknas intill 500 fots afstånd.

Pris för apparat med 4 till 6 klaffar, pr klaff 10 Rdr
 ” ” ” öfver 6 dito pr klaff 9 ” 50 öre,
 Med obetydlig tillökning i priset kan denna apparats verkan äfven åstadkommas för afstånd intill 1,000 à 2,000 fot.

N:o 2. Klaff-apparat med enkelt slag.

Pris för apparat med 2 till 4 klaffar, pr klaff 9 Rdr 50 öre.
 ” ” ” öfver 4 dito pr klaff 9 ”

N:o 3. Hotell-apparat med väckareslag och korrespondens.

Apparaten lika med Figur 1, dock med jemväl en annan inrättning, för att sätta denna i förbindelse med en kontroll-apparat.

Denna större Hotell-klaff-apparat finnes vanligen i uppasarnes närhet, eller ock anbringas, i hvarje våning, en klaff-apparat med lika många klaffar som antalet gästrum.

Hos portieren finnes den redan nämnda kontroll-apparaten, hvilken blott har en klaff för hvarje våning och står i förbindelse med de större apparaterna i korridorerna.

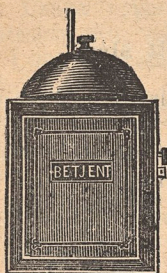
Så snart man nu i något af rummen trycker å contact-knappen, ljuder klockan på den nämnda hotell-apparaten och klaffen med rummets beteckning framkommer; men på samma gång ljuder äfven klockan å kontroll-apparaten, och den klaff, som utvisar våningen framkommer. (Detta är en kontroll, i händelse betjeningen möjligen icke skulle ha hört ringningen.) När uppassaren eftersett på apparaten, från hvilket rum kallelsen kommit, skjuter han medelst särskild inrättning den framkomna klaffen tillbaka, och hörsammar kallelsen. Genom detta tillbakaskjutande af klaffen på hotell-apparaten försvinner ock den våningen utmärkande klaffen på kontroll-apparaten.

Man kan äfven inrätta nyssnämnde kontroll-apparat till en fortsatt ringning; den ljuder då så länge, tills den afstänges af portieren. Apparaternas verkan är från 500 till 2,000 fot.

Priset: utan kontroll-apparat, lika med apparat N:o 1; med kontroll-apparat, i förhållande till storleken.

N:o 4. Signal-apparat.

Genom denna apparat kan man särskilt namngifva och kalla 3—12 personer efter hvarandra, förmedelst *blott ett enda* ledningsrör. Vid hvarje tryckning ljuder klockan med enkla, eller väckareslag, och en af de tillkallade personernas namn eller beteckning visar sig i det å apparaten varande lilla fönstret. Apparaten verkar ända till 155 fots, med väckareslag på 300 fots afstånd.

Pris för apparat med ett slag:

för 3 personer	.....	30 Rdr.
” 4 ”	.....	36 ”
” 5 ”	.....	40 ”
” 6 ”	.....	45 ”

Med väckareslag 2 Rdr mera pr person.

Denna apparat förfärdigas äfven, efter önskan, intill 1,000 fots afstånd och för 20 personer.

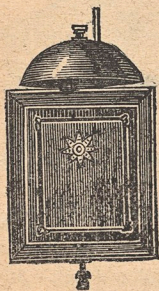
N:o 5. Signal- och Tecken-apparat.

Har det företrädet, att man aldrig kan underlåta att höra klocksignalen, då densamma vid hvarje signal efterlemnar ett tecken, hvilken synes i form af en punkt å apparatens fönster och sålunda visar den för ögonblicket frånvarande, vid återkomsten, att han under tiden blifvit kallad.

Häri ligger en stor bekvämlighet, emedan man blott behöfver ringa en gång för att blifva hörd. Denna apparat verkar ända till 350 fots afstånd.

Pris pr apparat 24 Rdr.

N. B. Samtliga apparater äro i fina, eleganta mahognylådor med eller utan glasrutor och förgyllningar.

N:o 6. Rum-apparat med enkla väckareslag.

(Lika med Fig. 5 men utan tecken.)

Vid hvarje tryckning på contacten slår hammaren 8—12 gånger hastigt på hvartannat mot klockan.

I mahognylådor; verkan till 200 fot. Pris 13 Rdr 50 öre.

I d:o verkan till 300 fot. Pris 15 Rdr 50 öre.

För dessa apparater kan contactknapp så inrättas, att vid signalering från förstugan ljudet samtidigt verkar i tamburen och i derifrån långt aflägsset domestikrum eller kök.

N:o 7. Densamma med ett slag (enkel signal),

Pris 8 Rdr 50 öre.

I eleganta mahognylådor, från 10 till 15 Rdr.

No 8. Gensvars-apparat med enkelt slag.

Klockan ger, som signal, vid hvarje tryckning ett ljud. Svaret gifves genom samma ledningsrör, och på så sätt, att, under det man nedtrycker knappen på apparaten, framspringer, på motsvarande ända af ledningen, ett tecken vid tryckaren.

Verkan intill 200 fot. Pris från 15 till 18 Rdr.

N:o 9. Gensvars-apparat med väckareslag.

Klockan ljuder hastigt på hvartannat 8—12 slag. Svaret på samma sätt som föregående. Verkar till 200 fot.

Pris 24 Rdr.

Denna apparat förfärdigas äfven för afstånd ända till 2,000 fot med lätt lydande verk. (Pris för elegant utstyrsel, inclusive tryckningsapparaten för signalering, 70 Rdr.)

N:o 10. Dubbel Väckare- eller kallelse-apparat för större afstånd.

Gifver som signal 8—12 starka slag, följande hastigt på hvarandra.

I mahognylådor, verkande ända till 1,000 fot, från 24 till 36 Rdr.

Densamma, verkande ända till 2,000 fot, 40 Rdr.

N:o 10½. Continuerlig Väckare- eller Allarm-apparat.

Genom en lätt tryckning sättes densamma i verksamhet ända till ett afstånd af 1,000 fot och ringer utan afbrott omkring 5 minuter. Denna apparat är särdeles utmärkt, dels såsom vanlig väckare och dels i förbindelse med inbrotts-apparaten (N:o 12). Det lilla handtaget på apparaten tjänar till att stänga den. — Pris från 24 till 30 Rdr.

N:o 11. Nattklocka för Apotek. — Pris lika med näst föregående.

N:o 11½. Säkerhets-signal-apparat — att anbringa vid säkerhetsventiler å ångpannor etc. — Denna apparat ljuder då ventilen öppnar sig. Pris från 15 till 24 Rdr.

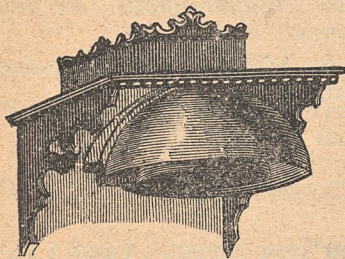
N:o 12. Apparat mot inbrott.

Denna apparat kan fastskruvas vid alla dörrar, fönster, kassaskåp etc., och sättas i förbindelse med en väckare-apparat på 1,000 fot, eller Allarm-apparat N:o 10 eller 10½, hvilken finnes i något annat aflägsset rum. Så snart nu denna med inbrotts-apparat försedda dörr o. s. v., blott helt obetydligt öppnas, börjar den i det aflägsnare rummet anbragta apparaten att ringa.

Förbindelsen mellan båda apparaterna kan man ganska lätt upphäfva och återknyta.

Priset rättar sig efter apparatens olika complication.

N:o 13. Stor Hus- eller Fabriks-klocka.

Dessa apparater tillverkas i olika storlekar.

Klockans genomskärning 5½ tum, som Husklocka, 24 Rdr.

Klockans genomskärning 7 tum, som Hotell- och Fabriksklocka, 36 Rdr.

Klockans genomskärning 9 tum, som Fabriksklocka, 50 Rdr.

De kunna tillverkas äfven med tvenne klockor och två hammare, och i så fall till hvilken storlek som helst, i likhet med afbildningen; ljudet blir härigenom fullare och mera harmoniskt, då klockorna stämmas. Samtliga klockor äro gjutna, grå, eller, om så önskas, äfven polerade.

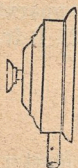
Dessa klockors vanliga verkan är intill 200 fot.

Äfven tillverkas fabriksklockor för fortsatt ringning och för signalslag ända till 1,000 fot. Pris från 120 till 275 Rdr.

N:o 13½. Apparat med klocka och signalskifva (disque indicateur) för badhus, fängelser, korridorer etc. Pris pr st. 12 Rdr.

Contacter (tryck-knappar.)

N:o 14. Vånings-Contacter.

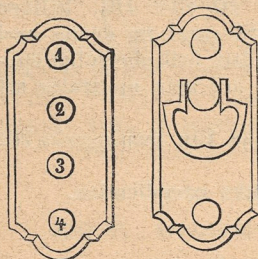

a) Små, af trä, polerade i hvarje färg, med elfbensknappar, pr st. 3 Rdr 75 öre.

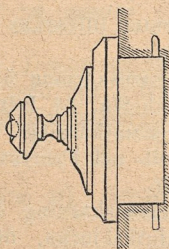
b) Större, för tamburer, ångbåtar etc. med dito, pr st. 4 Rdr.

c) af förgylldt messing, med dito, pr st. 4 Rdr 50 öre.

d) med särskild invention för inmurning i väggar, pr st. 5 Rdr 50 öre.

N:o 15. Drag-contacter

a) för husportar: af gjuten metall, polerad messing eller marmor, pr st. från 10 till 24 Rdr,

b) för tamburer: af metall, polerad messing, pr st. från 10 till 24 Rdr.

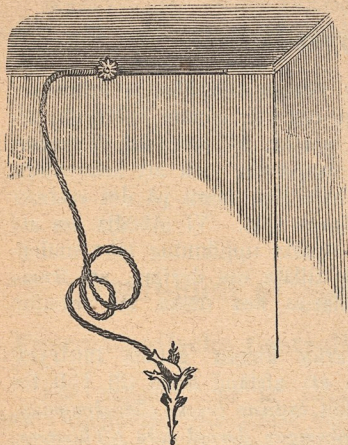
N:o 16. Säkerhets-contacter (mot inbrott). Fästes å dörrar, kassaskåp, fönster o. s. v. — Öppnas $\frac{1}{4}$ tum, börja en eller flera klockor att ringa intill dess att dörren åter stänges, från 10 till 25 Rdr.

N:o 17. Tramp-contacter, att anbringas i golvet för att, obemärkt, gifva signaler med foten, t. ex. i matsal, under bordet, vid fruns plats etc., från 10 till 15 Rdr.

N:o 18. Dörr-vred för butiker, tamburer m. m. — Vid dörens öppnande ringer apparaten t. ex. å kontoret eller i domestikrummet, vare sig att detta rum är i samma eller i annan våning, etc. från 25 Rdr pr st.

N:o 19. Ringsträngar (Päron med slang i stället för tryckare.)

Längd från 5 fot.

Dessa äro af kautschuk, öfverspunna med kulört ylle eller silke, efter önskan, passande till möblerna eller tapeterna. Dessa anbringas på det sätt å väggen, att päronet hänger beqvämt förhanden, och kunna sättas i förbindelse med hvilken apparat som helst. Egentliga företrädet framför tryckare är, att dessa päron med slang äro högst eleganta och isynnerhet ganska beqväma för tryckningen, hvarföre de isynnerhet egna sig för finare rum, soffrum o. d.

Pris från 9 till 15 Rdr pr st.
Af vanligt slag, ej öfverspunna,
5 Rdr.

N:o 20. **Slang-hängare**, elegant förgyllda, å hvilka ringsträngen, d. v. s. päronet med slang, å väggen upphänges. Pris pr st. 5 Rdr.

N:o 21. **Rosetter**, förgyllda, vid hvilka ledningsröret vid taket förenas med slangen. Pris pr st. 2 Rdr 50 öre.

N:o 22. **Kautschukrör** till förbindningar, pr fot 25 öre.

N:o 23.

Våra ledningsrör, hvilka tjena att sätta apparaten i förbindelse med tryckarne, päronen eller dragknapparne, äro af prima metall-legering, som ej oxiderar; de uthärda hvarje böjning och ega genom legeringen den behöfliga hårdheten samt låta öfverallt leda sig: genom marken, genom vatten, uti väggrappningen eller ock fritt å väggen. Genomskärningen af våra rör är cirka $\frac{1}{8}$ verktum och förfärdigas de särskilt för våra apparater.

Pris pr fot 12 öre.

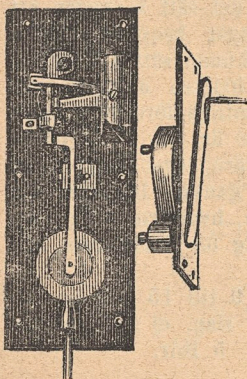
Vid inledningar öfver 1,000 fot uti samma hus, modereras priset.

Inläggningskostnad, pr fot rör, då sådan af oss verkställes, är, exclusive genomborringar af väggar, som enligt särskild taxa beräknas, pr fot 6 öre.

N:o 24. Metall-krokar för rörens fästande, pr 100 st. 50 öre.

N:o 25. Återsvars-contacter till apparaterna N:o 8 och 9, pr st. 8 à 10 Rdr.

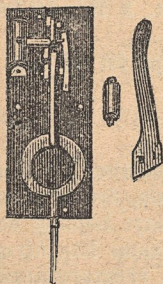
N:o 26. Lufttrycks-Portlås.

Det har genom upphörliga bemödanden lyckats oss att, genom lufttryck, äfven öppna portar, till och med de tyngsta och största husportar, och att konstruera de dertill behöfliga läsen på det *enklaste och varaktigaste* sätt. Vi utbedja oss att denna vår nyaste uppfinning icke underskattas och tillåta oss derföre, att framhålla fördelarne hos dessa lås framför andra:

1) Portarna kunna genom lufttryck öppnas på ett afstånd ända till 150 fot meddelst den *lättaste tryck- eller dragning*, och äro *krökningar dervid icke till hinders*, hvaremot ett sådant öppnande, på annat sätt, ej kan med säkerhet ske på längre afstånd än 25 fot och försvåra krökningar alltid öppnandet.

N:o 27. Lufttrycks-kammardörrlås.

2) Liksom vid alla andra lufttrycks-inrättningar kan också här inledandet ske *öfverallt utan att skada väggarne o. d.*, ja, nästan utan att kunna ses, t. ex. bredvid skrifbordet, sängen, eller tillika på hundra olika ställen, utan att väsentligt föröka kostnaden för inledandet.

3) *Detta lås ersätter fullkomligt hvarje annat säkerhetslås* och är särskildt så inrättadt, att det förmedelst en derför afsedd liten nyckel åter kan öppnas af den, som innehar densamma. Dörrlåset kan öppnas för enahanda afstånd som portlåset, eller intill 150 fot.

4) Detta lås anbringas bredvid det å dörren förut befintliga. Ingen kan således utan föregående anmälan inkomma i ifrågavarande rum eller hus. Låset är äfven säkert mot inbrott (*dyrkfritt*).

Priset för portlås ..... pr st. 36 Rdr.

„ „ kammar-dörrlås pr st. 20 Rdr.

Dylika säkerhetsinrättningar kunna äfven anbringas på **rullgardiner**, så att om de sednare upplyftas blott $\frac{1}{2}$ tum, härigenom signaleras till det ställe, dit sådant skall ske; äfvensom på

Kassaskåp, hvilka likaledes signalera till det ställe man önskar, då någon obehörig försöker öppna dem.

Omdömen af större Tidskrifter.

Pharmaceutische Centralhalle af 28 Januari 1869.

För ungefär 2:ne år sedan bekantgjordes en af Grefve *Sparre* uppfunnen *pneumatisk hustelegraf*, och har densamma blifvit utförd med olika form och inrättning. Med sådana apparater är alltid fallet att det praktiska bruket deraf leder till förbättringar. Så har ock skett med denna *pneumatiska signalapparat*, och har densamma vunnit en så väsentligt förbättrad inrättning, att vi i allmänhet, och isynnerhet för Apotekare, kunna rekommendera den såsom den *enklaste, bästa, varaktigaste och billigaste*.

Hamburger Gewerbe-Wereins-Blatt N:o 5 af April 1869.

På verldsutställningen i Paris var man i tillfälle att se en hel mängd s. k. Hustelegrafer. Några af dem tjenade blott till kallelse- och klocksignaler, andra åter befordrade till och med hela meningar. Ibland de förre ådrogo sig isynnerhet de galvaniska eller elektriska klockapparaterna uppmärksamheten för sin snabba verkan och det bekväma användningssättet. Man skulle gifva dem företrädet, såvida dermed ej vore förbundet obehaget att hålla de galvaniska batterierna i stånd.

Å andra sidan äro de öfriga delarne af dessa klockapparater så inrättade att de icke nöjaktigt förebygga ofta inträffade afbrott och nödvändigheten af reparationer.

Dessa svårigheter gäfvö anledning till att man sökte en *ersättning* för de elektriska telegraferna; och det har ock lyckats genom ihärdigt, i detalj gående bemödande, att finna en sådan genom fabrikationen af *lufttelegrafer*.

Dessa telegrafer behöfva ingen eftersyn, och deras rörledning kan döljas under tapeter och väggrappningen, så att de ej vanpryda något boningsrum och äro äfven fullkomligt skyddade för yttre mekanisk åverkan.

Vid Slöjdföreningens i Hamburg sammankomst den 18 Mars d. å. förevisades de olika apparaterna, deribland ock en helt och hållet ny, konstruerad för *Skepps-telegrafering*, hvilken meddelar alla befallningar till maskinisten genom blott ett enda ledningsrör.

Ett annat fält för användandet af dessa klocksignaler med lufttryck anse vi finnas i *Omnibussarne*, hvilkas nuvarande inrättning visar många bristfälligheter. En på hvarje dörr anbringsad tryckare, hvilken både in- och utifrån sättes i verksamhet, skulle säkrare återgifva klockslagen för att Omnibussen skulle stanna eller sätta i gång, än de nuvarande remmarne, hvilka ofta nog vid svag pådragning neka sin tjenst, likasom de ofta af misstag begagnas af passagerarne för att stödja sig vid. De stora klockorna, hvilka skola tjena till att varna andra vagnar o. s. v. äro, med sin nuvarande anordning, redan derföre opraktiska, emedan just i farans stund, då kusken skall hålla in hästarne och sätta bromsningen i rörelse, han måste använda ena handen för att ringa. Genom trampning frambringades lätt, liksom vid stora fabriksklockor, tillräckligt klara klockslag.

Förestående skall endast tjena till att leda uppmärksamheten på det mångfaldiga användandet af dessa lufttelegrafer.

Cottbuser Anzeiger af 8 April 1869.

Vid Sällskapets "Litteraria" extra sammankomst förevisades och förklarades ett antal apparater, hörande till en lufttelegraf, hvilken skulle uppsättas i härvarande *Central-fängelse*. — Inrättningen af denna telegraf är enkel nog. — Genom en byggnads lokaler ledes ett metallrör, af en vanlig blyertspennas tjocklek. Vid hvardera ändan befinnes en tillsluten kautschuksblåsa; hoptrycker man den som befinner sig vid ena ännan, så vidgar sig den andra på den motsatta. Den rörelse som härigenom frambringas, orsakar att en hammare slår på en klocka, hvarigenom man blir i stånd att genom upprepade hastigare eller långsamare slag gifva alla möjliga tecken. Att tecknet riktigt framkommit bevisar mottagaren genom ett enkelt återtryck. Den förevisade apparatens mekaniska inrättning var elegant och noggrann och dess verkan ögonblickligt på tusen fot och deröfver. Hela sällskapet öfvertygades om denna telegrafs förträfflighet och praktiska användbarhet för större hushåll och inrättningar, och ansågs den egnad att, på ett ändamålsenligt sätt, ersätta den vanliga ringklockan.

National-Zeitung för den 7 Maj 1869.

Lufttelegrafernas företräden bestå deri, att de icke blott omärkligt, med ringa kostnad, kunna anbringas i alla lokaler, utan deras enkla anordning tillåter likasåväl olika signaler, som ock olika återsvar. Detta är ett stort företräde, hvilket bör tagas i betraktande vid deras införande i privata hus, hoteller, fabriker o. s. v. Man kan derigenom sätta ringklockor af alla storlekar i rörelse, och gifva signaler på långa afstånd — ända till 1,000 fot och mera. En sakta tryckning är tillräcklig för att framkalla en klar, vidt omkring ljudande ringning. En sådan inrättning anbragt bredvid sängen tillkallar och väcker betjeningen, utan att man behöfver stiga upp. Tillika gifver svaret på signalen bevis om den tillkallades närvaro och utgör sålunda äfven en kontroll. Hvilka stora fördelar erbjuder ej en sådan inrättning isynnerhet åt sjuklingar och sådana, som äro oförmögna att röra sig från stället!

Norddeutsche Allgemeine Zeitung för den 16 Maj 1869

bedömmet desamma på ett lika gynnsamt sätt.

Herr Professor Ph. Spiller, författare till Lärobok i Physik och åtskilliga naturvetenskapliga skrifter, framhåller densammans företräden i

Vossische Zeitung (Königl. privilegirten Berlinischen) på följande sätt:

Lufttelegraferna höra ostridigt till de uppfinningar, hvilka egna sig för och äro fullt berättigade att undantränga de för samma ändamål nu begagnade klocksträngarne och elektriska hustelegraferna, ty de förra äro osköna, lätt utsatta för att skadas och utföra blott en sak; de senare äro dyra, fordra oupphörlig eftersyn och förnyandet af det elektriska batteriet; taga fördenskull större utrymme i anspråk likasom i följd af de syror, som användas, de icke utan obehag hvar som helst kunna anbringas. — Vi hafva blifvit öfverraskade af den säkra verkan hos dessa sinnrika apparater. Dessa för tjuftvar afgjordt farliga, för herrskapen högst beqväma, *Väckare*, dessa tvåstämmiga *Hus-* eller *Signal-klockor* för fabrikslokaler o. s. v., *den apparat* hvaregenom man medelst *ett enda* ledningsrör kan tillkalla en eller flera af sex olika personer och erhålla gensvar, äro alltigenom högst praktiska och enkla och utföra sina åligganden, under alla väderleksförhållanden, på ett afstånd af ända till 2,000 fot, med ofelbar säkerhet. Likaså de andra apparaterna, icke blott för

större *hushållsbehof*, utan ock för att nyttja å *ångfartyg*, i *jernvägsvagnar* och inom alla möjliga *anstalter* och *affärslokaler*. — Då en lätt, hastig tryckning med fingret är tillräcklig att genast fortplanta rörelsen, på temligen stort afstånd, så anse vi att här äfven samma metod som vid skriftelegraferna kan tillämpas, om också ej till så stort omfång.

Görlitzer Anzeiger för den 27 Oktober 1869

bedömer lufttelegraferna på samma gynnsamma sätt.

Berliner Fremden- und Anzeigebblatt för den 16 November 1869 skrifver:

(Föredrag öfver Experimental-Fysik.) Herr Langhoff. Direktör vid Provincial-Slöjdskolan i Potsdam, höll förliden söndags eftermiddag i Slöjdmuseets hörsal fjerde föredraget i 1:a Cykeln öfver Experimental-Fysik med särskild hänsyn till hemmets och hvardagslivets fysik etc. — Vi vända oss straxt till den nyttiga och intressanta uppfinningen af *lufttelegraferna*. — (Nu följer en lång beskrifning öfver de särskilda apparaterna, deras verkningar och användande.) Vi rekommendera våra läsare desamma på det aldra högsta. De fördelar hvilka de erbjuda äro utomordentliga etc.

Der Landwirth (Veckoskrift i Landthushållning för Schlesien.) Breslau den 13 November 1869 skrifver som följer:

Lufttelegrafernas företräden bestå deri, att de utan att observeras, med ringa kostnad kunna anbringas i alla rum och bostäder, om desamma också redan äro fullständigt tapetserade o. s. v.

Vi kunna derföre på det högsta rekommendera publiken dessa telegrafer såsom verkliga praktiska och goda.

Land- und Forstwirthschaftliche Zeitung der Provinz Preussen.

Königsberg in Pr., den 11 December 1869.

(Luft-hustelegrafer.) Genom annonsen i annonsbladet till N:o 47 af denna tidning gjordes vi uppmärksamma på de nyligen så mycket i bruk komna lufttelegraferna etc. På längre afstånd, i stora boningshus, bruka de vanliga klocksträngarne genom sina många utgreningar emellanåt neka sin tienst; elektriska ledningar behöfva ett batteri, hvars underhåll är dyrbart och obehvämt. Vi få derföre helsa den pneumatiska hustelegrafnen som en inrättning, hvilken har alla äldre uppfinningars företräden, utan att ega deras obehvämligheter etc.

Hagener Zeitung för den 3 Mars 1870.

Ej mindre intressant var ordförandens, Direktör *Dr Zieken*, föredrag öfver *lufttelegraferna*. I sin inledande historiska öfverblick gick han tillbaka till de äldsta tider. Redan Trojas fall hade man förkunnat för Grekland genom eldsignaler. Darius Hystaspis hade befordrat budskap på det sätt, att han från ett ställe till ett annat uppställt en rad med poster och lät dem sedan ropa från man till man. Mest hade man begagnat sig af ögats mottaglighet för intryck till telegrafering. Densamma var dock före teleskopets uppfinnande mycket nödtorftig och till och med än en tid efteråt hade förbättringarne dervid gjort föga framsteg. Dessa voro förbehållna åt nyare tider. Sålunda hade fransmannen *Chappe* 1710 upfunnit ett system, förmedelst hvilket det var möjligt att meddela sig temligen hastigt. På en hög stång fästade han en tvärstäng med två rörliga armar, med hvilka 250 tecken kunde gifvas; men 70 sådana äro redan tillräckliga för samtliga bokstäfver, siffror och sammanbindningstecken. Man nöjde sig för de engelska telegraferna med 60 tecken. Den preussiska optiska telegrafan, bestående af ett mastträd med tre rörliga armar kunde deremot gifva 1,000, i nödfall till och med 4,000 tecken, och förde en måttligt lång mening från Berlin till Rhen på 15 minuter.

Redan femton år före *Chappe* hade *Lesage* sökt begagna gnidnings-elektriciteten, dock visade sig snart att en kraft så ovaraktig, så egensinnig och ojemn, så svår att frambringa och underhålla, som gnidnings-elektriciteten, var obrukbar, åtminstone för regelbundet användande. Först kändedomen om *Volts* stapel, liksom om den år 1820 af *Örsted* gjorda upptäckten, att den elektriska strömmen är i stånd att missleda magnetnålen, och att mjukt jern genom den elektriska strömmen blir magnetiskt, likasom att man i en sluten ledare genom närmande och aflägsnande af en magnet kan frambringa en elektrisk ström med ett ord, elektro-magnetismens och magneto-elektricitetens verkningar, förde till ett helt nytt slag af telegrafer. För den ena gruppen af desamma begagnas elektro-magnetismen, såsom för nål-, visare- och skriftelegrafan, för den andra åter magneto-elektriciteten. Under det att de förra hafva till sitt förfogande en starkare kraft och egna sig för långa ledningar, men dock fordra oupphörliga icke obetydliga underhållskostnader, äro de sednare mycket mindre kostsamma, men derföre blott användbara för kortare afstånd, så att man allt efter behof använder än de elektro-magnetiska, och än de magneto-elektriska telegraferna och gifver företrädet än åt den ena och än åt den andra. De sednare kunna i många fall ersättas af lufttelegraferna, som äro att rekommendera i anseende till sin ringa anläggningskost-

nad, som äfven derföre att de ej alls fordra någon underhållskostnad. De stödjade sig på det iakttagandet, att den stöt, som några luftpartiklar erhålla, i anseende till deras lätta rubbning, fortplantar sig på samma sätt som ljudet, hvilket, som bekant, på en sekund går 1,024 pariser-fot.

Föreläsaren hade låtit hemta flera lufttelegrafer från Berlin; han förklarade deras konstruktion och gjorde åtskilliga försök, hvilka gäfvö öfverraskande bevis för apparaternas ändamålsenlighet. Deras inrättning är enkel nog. Genom rummen af en fabriksanläggning, en byggnad o. s. v. ledes ett metallrör af en blyertspennas tjocklek. I hvardera ändan befinner sig en sluten kautschuksblåsa; hoptrycker man den som sitter vid ena ändan, så utblåses den som sitter vid den andra. Den rörelse, som härigenom frambringas, verkar att en hammare slår på en klocka, och nu är man istånd att genom hastigt eller långsamt upprepade slag gifva alla möjliga tecken. Att tecknet riktigt framkommit, bestyrkes af mottagaren med ett enkelt återtryck. Den mekaniska inrättningen är prydlig och noggrann. Verkan deraf sträcker sig med största säkerhet till flera tusen fots afstånd.

Elberfelder Zeitung för den 4 Mars 1870.

Vid tekniska föreningens sammanträde i går förevisades af Ordföranden de nyaste lufttelegraferna, om hvilka det måhända för många af edra läsare skulle vara välkommet att få kännedom.

De hafva, som bekant, det ändamålet att inom hoteller, privata bostäder, fabriker, ångfartyg o. s. v. inbespara många onödiga fjät. Dessa apparater signalera med största säkerhet på flera tusen fots afstånd.

Wittener Zeitung för den 8 Mars 1870

ger ock ett ganska gynnsamt omdöme.

Äfven *Engelska, Franska* och *Amerikanska* tidningar ha om lufttelegraferna gifvit enahanda fördelaktiga omdömen.

Herr Fabrikör Göthe Norberg, Carls-
 hamn.
 » Brukspatron G. W. Hansen, Lyckeå-
 börg.
 » Grossh. A. Edström, Sundsvall.
 » A. W. Nordströms sterbhus, Gefle.
 » Doktor O. R. Sandberg, Gefle.
 » Lektor Forssell, Skara.
 » Bokhandl. H. G. Enberg, Motala.
 » Källarmästare E. Mellgren, Upsala.
 » Possessionaten E. Palmqvist, Qvi-
 bille.
 » Apothekare Strömholm, Ragunda.
 » Leonard Engström, Söderköping.
 » Disponenten Herm. Peterson, Chri-
 stinchamn.
 » Konditor Hultman, Ekenäs (Fin-
 land).
 » F. R. Wahlgren, Helsingfors.
 » Bruksegaren Carl Södersten, Mo-
 högs mekaniska verkstad.
 » Godsegaren Carl Roman, Mariestad
 & Tjos.

Herr Häradsh. N. Claesson, Tumba.
 » Jernhandl. Axel R. Åberg, Norr-
 köping.
 » Brukspatron C. J. Jacobson, Tuna-
 dal.
 » Grosshandl. Ivar S. Young, Kristia-
 nia.
 » Handelsbolaget O. Rydström & C:o,
 Eskilstuna.
 » Direktör A. Middendorff, Åtvida-
 berg.
 » Capten M. Möller, Kristiania.
 » Handl. F. Tengzelius, Westerås.
 » And. Sandberg, Örebro.
 » Stadsingeniör C. O. O. Brolan,
 Landskrona.
 » Stadsbyggmästaren Gust. Norberg,
 Falun.
 » Ingeniör Herman Klint, Hudiks-
 vall.
 » J. A. Nordström J:r, Sundsvall,
 m. fl., m. fl.

Ångbåtar: Nordstjernan, Bore, Westernorrland, Skandia, Phoenix, Ånger-
 manland, Wilh. Röhss, Carl.

Lufttelegrafer efter Grefve Sparres patenterade system äro dessutom up-
 satte å en mängd utländska ångbåtar och seglare, äfvensom å franska och ryska
 krigsfartyg, bland hvilka vi nämna: le Taureau, le Solferino, la Provence, grefve
 Pojarski o. s. v.

SÄRSKILDA PRISKURANTER

å

vulkaniserade Gummi- & Guttapercha-varor,

alla slag, såsom:

Tekniska: *Packningar* i snören, skifvor och utskärningar efter mått; *Slangar* med och utan inlägg och spiraler; Dykare-apparater, kompletta; Buffers, Maskinremmar, Tvättvridningsmaskiner, Trädgårdssprutor, elastiska Dörrfjedrar, Vals-öfverdrag, Billard-vallar, Hjul-bandager, Fläktar för blåsbälgar, Gummi-hästskor, Ventilkulor, Hampslangar, m. m.

Chirurgiska: Lavements- & Modersprutor, Di-flaskor, Bråkbånd, Grossbindlar, Urin-reservoarer, Urinkärl för jernvägsresor, Vårtpaplar, Koppglas, Suspensoarer, Moderringar, Ögonduseher, Ögon- & Öron-sprutor, Stickbäcken, Liggsårs-dynor, Vatten-dynor, Ispungar, Ismössor, Ögon-ispungar, Hemorrhoidal-dynor, Luft-dynor för resor, Handskar för fotografer m. fl., Cathetrar, Strykringar för hästar, Öron-lurar, Nafvel-bandager, Åderbråks-strumpor m. m., Trattar, Flaskor m. m.

Diverse: Regnkläder, alla slag, Galoscher, Häst-täcken, Haklappar, Förkläden, Dörrmattor, Korkar, Gevärs-federaler, Badmössor, Arm-svettlappar, Byx-hällor, Kjol-upphållare, Radér-gummi, Paraplyer, Simgördlar, elastiska Band, alla slag, Sko-resorter, Respiratorer, Svamp-pungar, Tandborstar, Bollar och Leksaker, alla slag, m. m.

Horniserade artiklar, såsom: Brocher, Örhängen, Garniturer, Armband, Kedjor, Kors, Medaljonger, Fingerringar, Kammar, alla slag, Diademer, Shawlnålar, Skärp, Manchettknappar, Pennskaft, Dricksbägare, Promenadkäppar, Resflaskor, Glasögon-federaler, Fingerborgar m. m.

Beställningar utföres efter mått och ritningar. Reparationer verställas.

Kuntze & C:o,

Fabrik & Lager af Gummi- & Guttapercha-varor.
Stockholm.